

Півень Дар'я Анатоліївна
Науковий керівник – канд. істор. наук, проф. Воронянський О.В.
Державний біотехнологічний університет

ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО ЯК СОЦІАЛЬНИЙ ФЕНОМЕН

Громадянське суспільство – соціокультурний простір суспільства, середовище, в якому народжуються, функціонують і зміцнюються демократичні інституції завдяки діяльності самих громадян, а також створених ними об'єднань та інших форм впливу населення на владу: ЗМІ, громадської думки, різноманітних громадських ініціатив та форм політичної участі.

Громадянське суспільство спонукає громадян до активності, стимулює їхню небайдужість до суспільних справ, бажання і вміння захищати свої права та інтереси на місцевому і загальнодержавному рівнях.

Громадянське суспільство – сфера організованого громадського життя, яке є добровільним, самостворюваним, самопідтримуваним, автономним від держави і обмежується конституційним порядком або загальними правилами. Воно відрізняється від "суспільства загалом" тим, що включає громадян, які колективно діють у громадській сфері, аби виразити свої інтереси, потреби і переконання, обмінюються інформацією, досягають спільних цілей, ставлять вимоги до держави і вимагають відповідальності чиновників. Громадянське суспільство є проміжним між приватною сферою і державою, воно не включає особистого і родинного життя, групи зорієнтовані на відпочинок, розваги, духовне життя, а також підприємницьку діяльність і політичну боротьбу за владу. Суб'єкти громадянського суспільства потребують усталеного конституційного порядку, який би захищав їхню автономію і свободу дій.

Історично громадянське суспільство виникло на певному етапі розвитку західної цивілізації, коли там сформувались засновані на приватній власності ринкові відносини, ліберально-конституційний політичний лад і виник тип самостійної особистості, яка мала схильність і правові можливості діяти автономно від держави та вступати у взаємодію з іншими людьми на контрактній основі (за домовленістю, з власної доброї волі, а не з примусу). Пізніше, у процесі розвитку, громадянське суспільство змінювалося, втілюючи історичні (часові) та національні (просторово-географічні) різновиди й поширившись на різні регіони і континенти настільки, що сьогодні стало можливим говорити навіть про глобальне громадянське суспільство.

Основні передумови становлення і утвердження громадянського суспільства:

- безумовне визнання і захист прав людини і громадянина, рівність усіх перед законом;
- функціонування демократичних інститутів та механізмів, що забезпечують можливість громадян впливати на формування державної політики, контролювати її та змінювати в разі необхідності;
- народний суверенітет;
- політичний консенсус і світоглядний плюралізм;

- гарантована законом можливість об'єднуватись і брати участь у громадських об'єднаннях, свобода їхньої діяльності;
- економічна свобода, рівноправність та захищеність усіх форм власності, ринкові відносини;
- незалежна діяльність засобів масової інформації поза рамками державної цензури, обмежена тільки законом;
- невтручання держави у приватне життя громадян, їхні взаємні обов'язки і відповідальність;
- ефективна соціальна політика, що забезпечує гідний рівень життя людей;
- дієздатна система науки, культури, освіти і виховання, що сприяє становленню громадян як вільних, культурних, соціально активних, відповідальних перед законом членів суспільства.

ЛІТЕРАТУРА

1. І.Воронянський О. В. и др. Національний суверенітет: український вимір в контексті світової політичної думки. – 2017.
2. Моїсєєва Н. І., Омельченко Г. Ю. Комунікаційна діяльність в структурі соціально-комунікаційного знання. – 2017.
3. Пилипенко С. Г. Модуси сучасної культури в інформаційному просторі / С. Г. Пилипенко // Сучасне суспільство. — 2013. — Випуск 1. — С. 120–128.
4. Voronyansky O. Systemic risks of destabilization of social systems of post-industrial society in the context of economic crisis and war. – 2022.

Нінахов Данійл Сергійович
Науковий керівник – канд. соц. наук, доц. Агаларова К.А.
Державний біотехнологічний університет

М. ВЕБЕР “ПРОТЕСТАНТСЬКА ЕТИКА ТА ДУХ КАПІТАЛІЗМУ”

М. Вебер (1884 – 1920) – найвизначніший німецький соціолог. Однією з основних його робіт вважається "Протестантська етика і дух капіталізму", В цієї роботі М. Вебер зробив порівняльний аналіз найбільш значущих релігій і проаналізував взаємодію економічних умов, соціальних факторів і релігійних переконань. Вперше цей твір було опубліковано в 1905 р. у Німеччині і з тих пір є однією з найкращих робіт з аналізу причин виникнення сучасного капіталізму.

У своїй роботі М. Вебер виявляє вплив релігії на економіку. Протестантська релігія сприяла розвитку ділової хватки, підприємницької активності. Вона допомагала формуванню ощадливості, розважливості, заповзятливості, спритності, здатності до ризику. Насамперед, саме з протестантів, формувався клас підприємців - власників та організаторів виробництва. В результаті склалася і набула поширення "раціоналістична"